Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	26 mei 2026
Portefeuille(s)	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder(s):	Steven van Weyenberg
Behandeld door	Bestuurszaken.rd@amsterdam.nl
Onderwerp	Jaarverslag Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het jaarverslag van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) en hoe ze met de erin opgenomen aanbevelingen omgaat. Het jaarverslag biedt een inkijk in het advieswerk van de TAC, die ze sinds 2013 op basis van haar taakstelling vanuit de TAC-verordening opstelt. De TAC is een onafhankelijke commissie die advies geeft aan het college over de inpasbaarheid van initiatieven in de Hoofdgroenstructuur. De beoordelingscriteria zijn opgenomen in het instrumentarium van de Structuurvisie Amsterdam 2040 uit 2011 (hoofdstuk 5 groen en water)*. Daarin staat per groentype aangegeven welke ingrepen wel en niet inpasbaar zijn. In de toetskaart Hoofdgroenstructuur is afleesbaar welk stedelijk groen binnen de gemeentegrens onderdeel uitmaakt van de Hoofdgroenstructuur en welk groentype er ter plaatse geldt. Ook zijn op de interactieve versie hiervan op maps.amsterdam.nl alle TAC adviezen te raadplegen.

Adviezen

In 2025 zijn in totaal 47 (pre)adviezen door de TAC gegeven. Dat aantal ligt lager dan in voorgaande jaren, toen er in verband met dubbele toetsing aan het geactualiseerde beleidskader Hoofdgroenstructuur een recordaantal adviezen werd verstrekt. De adviesstrekking was iets vaker negatief of positief onder voorwaarden. Als nieuwe adviescategorie is het ‘nee tenzij’ advies geïntroduceerd. De meeste aanvragen voor een (pre)advies hadden betrekking op Amsterdam Noord (17), Oost (10) en Nieuw-West (7).

Evaluatie van adviezen

Op grond van de evaluatie van de 27 (pre)adviezen die in 2025 een ‘negatief’ of ‘positief onder voorwaarden’ advies hebben gekregen en toe waren aan evaluatie kan worden geconcludeerd dat:

- 14 initiatieven nog lopen. Hierover wordt in de opeenvolgende jaren gerapporteerd;
- In 1 geval het negatieve advies van de TAC mede heeft geleid tot intrekking van het plan;
- In 3 gevallen het plan is aangepast en in gewijzigde vorm voorgelegd voor advies;
- In 6 gevallen de voorwaarden die de TAC heeft verbonden aan haar advies zijn opgevolgd;

* Voor de Hoofdgroenstructuur is de *Structuurvisie Amsterdam 2040* het vigerende kader omdat het voorstel voor actualisatie van de Hoofdgroenstructuur in 2024 door de gemeenteraad is verworpen op basis van de uitkomst van het referendum Hoofdgroenstructuur.

- In 3 gevallen B&W en Gemeenteraad contrair zijn gegaan. Dat geldt voor een tijdelijke bouwweg door een weiland bij Ransdorp voor de bouw van een schoolgebouw, een uitbreiding van woonwagen standplaatsen bij de Ringvaartdijk en woningbouw-ontwikkeling in de Nelson Mandelabuurt.

In aanvulling hierop is er gekeken naar afgegeven adviezen uit voorgaande jaren, die in relatie tot eerdere jaarverslagen nog niet waren afgerond, en waarvoor het advies negatief was of positief onder voorwaarden. Er liepen in dat kader nog 43 unieke casussen. Ten aanzien van deze plannen tot en met 2024 kan het volgende terug gemeld worden:

- 15 initiatieven lopen nog;
- In 3 gevallen is het plan stop gezet;
- In 5 gevallen is het plan aangepast en in gewijzigde vorm opnieuw voorgelegd voor advies;
- In 15 gevallen is het advies van de TAC opgevolgd;
- In 5 gevallen ** is het systeem om de uitvoering van afspraken te borgen niet 100% waterdicht gebleken. Dit betreffen alle zeer specifieke uitvoeringsvraagstukken van kleinschalige aard, met een 'tijdgat' van meerdere jaren tussen planvoorbereiding, vergunningverlening en uitvoering. In de rest van de gevallen – waaronder ook de meer impactvolle casussen – is het instrument ook dit jaar weer succesvol gebleken. Het college streeft logischerwijs naar een volledig sluitend systeem – en zal daarom in de monitoring extra waarborgen inbouwen dat bij (vermoedens van) niet of incompleet uitvoeren van afspraken ambtelijk, en waar nodig bestuurlijk, eerder aan de bel kan worden getrokken.

In juli 2025 heeft de raad motie 2025-251 aangenomen, welke voor het TAC secretariaat aanleiding was om adviesaanvragen vanaf dan erop te checken. Complete informatie hierover geldt als ingangseis om een casus te agenderen. De betreffende motie vraagt om:

- Bij toekomstige verzoeken tot afwijken van de Hoofdgroenstructuur het voor de raad inzichtelijk te maken welke alternatieven zijn overwogen waarbij de Hoofdgroenstructuur wel in tact blijft en de voor- en nadelen en het draagvlak van de verschillende varianten daarbij inzichtelijk te maken;
- Aan de stadsdelen te verzoeken zo vroeg mogelijk de TAC te betrekken om te zorgen dat al in de beginfase van het onderzoeken van oplossingen, varianten alternatieven en participatie duidelijk is welke schade aan de Hoofdgroenstructuur moet worden voorkomen en wat daarvoor nodig is.

Evaluatie van verlopen tijdelijke ontheffingen

In 2025 zijn er 3 tijdelijke ontheffingen verlopen, waarvan de TAC op 2 verzoeken positief heeft geadviseerd op verlenging ervan, te weten:

- Een jaar verlenging tot eind 2026 voor een TEO-installatie bij de Sloterplas;
- Een verlenging tot 2029 voor een tijdelijk bouwopslagdepot bij de Nieuwe Gouw in landelijk Noord.
- Een tijdelijke zendmast bij de ingang van het Oosterpark is verwijderd en de openbare ruimte ter plaatse vergroend.

Actief informeren

Om zich actief te laten informeren over de bredere (groene) stadsontwikkelingen is er in januari 2025 bijgepraat over het naderende proces van tranches wijziging Omgevingsplan, waarbij de komende jaren stapsgewijs gebieden worden door vertaald. Hoofdgroenstructuurgebieden en verbindingen zullen hier onderdeel van uitmaken.

** (Tuinhuis Ouderkerkerdijk 215; Herinrichting 2e Weteringsplantsoen; Tentdoek Tolhuistuin; Padelbanen op Tennispark Rieteiland Oost; container Erasmuspark).

In november 2025 is door Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam een presentatie verzorgd over het Grote Groen Onderzoek. Verder zijn er werkbezoeken gebracht aan de Landtong Nieuwe Meer, Artis, Tolhuistuin en Singelgracht.

Aanbevelingen

Op basis van wat de TAC aan casussen in 2025 de revue heeft zien passeren geven de TAC leden een twaalftal aanbevelingen mee aan het gemeentebestuur. Deze betreffen:

1. Plaats nieuwe objecten in stadsparken zorgvuldig, met oog voor ruimtelijke, natuurlijke en historische kwaliteiten.
2. Neem bij het vergroten van de recreatieve waarde van groen de natuurwaarde als uitgangspunt en houd bij het vergroten van de natuurwaarde altijd rekening met de recreatieve waarde.
3. Neem bestuurlijk en financieel de regie voor de renovatie en rigoureuze vergroening van de Jaap Edenbaan.
4. Neem herstel van biodiversiteit als uitgangspunt bij alle ontwerpopgaven in Amsterdam.
5. Blijf als stad investeren in brede samenwerking en innovatieve oplossingen voor klimaatbestendige en natuurinclusieve steden.
6. Geef prioriteit aan een groenvisie voor de Tolhuistuin en stel middelen beschikbaar om deze groene parel duurzaam in te bedden in de veranderende omgeving.
7. Organiseer stadsbrede regie en helderheid op waar en onder welke kwalitatieve vestigingsvereisten zendmasten geplaatst kunnen worden.
8. Schrijf een structureel andere werkwijze en bouwtechniek voor in het landelijk gebied voor bouwprojecten als deze negatieve gevolgen hebben voor de bodemstructuur.
9. Onderzoek in welke mate vergunningsvrije bouwrechten aan de orde zijn op erven in Waterland en op welke wijze deze alsnog ingeperkt kunnen worden, dan wel het beleids- en toetskader Stadsrandpolder Waterland hierop bijgesteld kan worden.
10. Beslecht het gesignaleerde spanningsveld tussen de beleidsambities van groen en sport op sportparken.
11. Stel een ruimtelijke visie op voor sportparken die naast de ambitie op sport en bewegen de groenambitie per sportpark inzichtelijk maakt, waar initiatieven op sportparken aan getoetst kunnen worden en welke door vertaald kunnen worden in het te actualiseren Hoofdgroenstructuurbeleid.
12. Presenteer een stedelijke visie op de toepassing van blaashallen op sportparken die inzicht biedt in waar en onder welke ruimtelijke randvoorwaarden deze al dan niet in de Hoofdgroenstructuur zijn toegestaan.

Bestuurlijke reactie van het College van B&W op de 12 aanbevelingen van de TAC

In het algemeen erkent het college dat het beleidskader Hoofdgroenstructuur (op onderdelen) toe is aan actualisatie. Dat proces is gepauzeerd vanwege het referendum Hoofd-groenstructuur en het daaruit volgende Burgerberaad Groene Stad. Het is aan het nieuwe college om, op basis van bestuurlijke prioriteiten en beschikbare middelen en in lijn met de adviezen van het Burgerberaad, aan te geven wanneer en met welke (tussen)stappen het beleidskader Hoofdgroenstructuur geactualiseerd dient te worden. Een deel van de adviezen van de TAC zoals benoemd in dit jaarverslag kan dan bij die actualisatie worden betrokken.

Het college onderschrijft de strekking en de relevantie van de 12 aanbevelingen in het jaarverslag van de TAC. Ze geven het college echter geen aanleiding tot het ondernemen van separate acties, anders dan de al lopende aanpak en acties op deze punten. Thematisch geven we bijgaand een nadere toelichting hierop. Benoeming van eventuele prioriteiten dan wel inzet op extra acties is aan het nieuwe gemeentebestuur, temeer daar deze veelal gepaard gaan met inzet van extra ambtelijke capaciteit en financiële middelen.

Groenwaarden in balans houden (aanbeveling 1,2, 4 en 5)

1. Plaats nieuwe objecten in stadsparken zorgvuldig, met oog voor ruimtelijke, natuurlijke en historische kwaliteiten.
2. Neem bij het vergroten van de recreatieve waarde van groen de natuurwaarde als uitgangspunt en houd bij het vergroten van de natuurwaarde altijd rekening met de recreatieve waarde.
4. Neem herstel van biodiversiteit als uitgangspunt bij alle ontwerpopgaven in Amsterdam.
5. Blijf als stad investeren in brede samenwerking en innovatieve oplossingen voor klimaatbestendige en natuurinclusieve steden.

De druk op het groen is voelbaar in de stad. Tegelijkertijd onderkennen we de grote diversiteit aan waarden die het stedelijk en landelijk groen voor mens, dier en vervullen. De adviezen van het Burgerberaad Groene Stad, die in januari 2026 in de raad zijn besproken, bevestigden dit. In onze stadsparken komen de verschillende groenwaarden samen en ligt er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de balans ertussen te bewaken, zodat deze niet dichtslibben gezien de vele initiatieven die erop af komen. Het vraagt om gerichte keuzes en een zo landschappelijk mogelijke wijze van inpassing van voorzieningen waarvoor een breed draagvlak bestaat. De parken zijn immers van ons allemaal. Bovendien kennen ze vanuit hun ontwerp veelal een zonering variërend van rust tot reuring, waardoor de natuurwaarde zelfs in groen waar intensief gerecreëerd wordt geborgd wordt. De Hoofdgroenstructuur – met spelregels per groentype – heeft zich daarbij door de jaren heen bewezen als een succesvol instrument om deze balans en diversiteit aan groen in de stad te bewaken; de lijn die we ook vanuit de ‘Groenvisie; een leefbare stad voor mens en dier’ voorstaan en waarbij vanuit het ‘Plan Biodiversiteit’ het wensbeeld locatiegericht wordt meegegeven.

Ook blijft het college investeren in brede samenwerking en innovatieve oplossingen voor klimaatbestendige en natuurinclusieve steden. In het jaarverslag van de TAC wordt dit met mooie voorbeelden geïllustreerd. Daarnaast is het vanuit de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 vigerend beleid om de biodiversiteit en ecologische structuur te versterken, zoals: het realiseren van een natuurlijk groenblauw netwerk in elk nieuw wijkontwerp, toepassing van het puntensysteem natuurinclusief bouwen en het (her)inrichten van een natuurinclusieve openbare ruimte.

Groen met sport (aanbeveling 10 t/m 12)

10. Beslecht het gesignaleerde spanningsveld tussen de beleidsambities van groen en sport op sportparken.
11. Stel een ruimtelijke visie op voor sportparken die naast de ambitie op sport en bewegen de groenambitie per sportpark inzichtelijk maakt, waar initiatieven op sportparken aan getoetst kunnen worden en welke door vertaald kunnen worden in het te actualiseren Hoofdgroenstructuurbeleid.
12. Presenteer een stedelijke visie op de toepassing van blaashallen op sportparken die inzicht biedt in waar en onder welke ruimtelijke randvoorwaarden deze al dan niet in de Hoofdgroenstructuur zijn toegestaan.

We zien, net als de TAC, de spanning op onze sportparken tussen de beleidsambities voor sport en groen. In de *Visie Amsterdamse sportparken, gastvrij en verbonden* (september 2024) benadrukken we dat de sportparken een belangrijke schakel zijn in het groene netwerk van de stad. Daarom willen we de groene kwaliteiten van de sportparken versterken. Dit draagt bij aan biodiversiteit, klimaat adaptatie en bovenal aan de gezondheid van Amsterdammers. Tegelijkertijd neemt de druk op de beschikbare ruimte om te sporten en bewegen toe. Het aantal sporters groeit, en om in

deze ruimtevraag te voorzien zetten we in op het beter benutten en intensiever gebruiken van onze sportparken. Ook onderzoeken we hoe we de parken breder kunnen inzetten om bij te dragen aan maatschappelijke doelen. Deze ontwikkelingen vragen op stedelijke schaal om een stevigere definitie van de benodigde ontwikkelruimte voor sport en bewegen en van het groen op de sportparken als onderdeel van de Hoofdgroenstructuur. Dit doen we als onderdeel van de eerder genoemde visie op sportparken, de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 en ter voorbereiding op de actualisatie van de Hoofdgroenstructuur.

Verder maken we voor elk sportpark een eigen ontwikkelplan. Hierin combineren we de ambities voor sport en bewegen met de groenambities van de stad. Dit maatwerk is nodig, omdat elk sportpark uniek is. Deze ontwikkelplannen zorgen ervoor dat we de beschikbare ruimte voor sport optimaal benutten. Zo kunnen we investeren in de plekken waar de sportbehoefte het grootst is. Door per sportpark de gewenste groenstructuur en kwaliteit te definiëren bestendigen en versterken we het groen richting de toekomst. Dit gaat veelal om de groene randen van de sportparken. Vanuit ruimte efficiëntie blijven we belastbare sportondergronden zoals kunstgras gebruiken, om meer Amsterdammers op hetzelfde stuk sportterrein te kunnen faciliteren in het sporten.

In recente plannen voor sportparken, zoals bijvoorbeeld voor sportpark Ookmeer in Nieuw-West, wordt al geanticipeerd op het versterken van de groenstructuren en de groenkwaliteit op sportparken. Op sportpark Middenmeer-Voorland brengen we het al in de praktijk, doordat de groenstructuren voor prettige recreatieve doorgangsroutes of als verblijfsplek zorgen. Tegelijkertijd hebben ze grote waarde voor de natuur en het klimaat.

De keuze om op sommige sportparken tijdens de wintermaanden blaashallen toe te staan, is een voorbeeld van het beter benutten van de stedelijke sport ruimte. Blaashallen maken jaarrond gebruik van de sportvelden mogelijk. De behoefte hieraan is urgent voor zaalhockey: het biedt zaalruimte in de winterperiode waar de reguliere sporthallen overvol zitten. Voor de blaashallen op sportparken is een stedelijke visie in voorbereiding, die op korte termijn aan de raad wordt voorgelegd. Een ruimtelijk kader voor zorgvuldige omgang hiermee binnen de Hoofdgroen-structuur maakt daar onderdeel van uit. Deze biedt een toetsingskader voor de TAC en input voor de actualisatie van het Hoofdgroenstructuurbeleid.

Thematisch: zendmasten, tijdelijke bouwwegen en vergunningsvrije bouwrechten in het landelijk gebied van Amsterdam (aanbeveling 13 t/m 15)

13. Organiseer stadsbrede regie en helderheid op waar en onder welke kwalitatieve vestigingsvereisten zendmasten geplaatst kunnen worden.
14. Schrijf een structureel andere werkwijze en bouwtechniek voor in het landelijk gebied voor bouwprojecten als deze negatieve gevolgen hebben voor de bodemstructuur.
15. Onderzoek in welke mate vergunningsvrije bouwrechten aan de orde zijn op erven in Waterland en op welke wijze deze alsnog ingeperkt kunnen worden, dan wel het beleids- en toetskader Stadsrandpolder Waterland hierop bijgesteld kan worden.

Het college herkent zich in de gesignaleerde thema's. Voorstellen hiertoe kunnen bij een actualisatieronde van het beleidskader Hoofdgroenstructuur worden verdisconteerd. Verder benadrukt het college dat binnen het vigerende Beleidskader Hoofdgroenstructuur plaatsing van (vergunningsplichtige) zendmasten in de Hoofdgroenstructuur niet toegestaan is. Dat betekent dat alleen in uitzonderlijke situaties plaatsing aan de orde kan zijn door contrair te gaan aan een negatief TAC advies. Op basis van het advies van de TAC in het jaarverslag ligt het voor de hand om deze strikte lijn voort te zetten bij een aankomende actualisatie van het Beleidskader Hoofdgroenstructuur.

De gemeenteraad heeft op de thema's zendmasten en tijdelijke bouwwegen recentelijk zelf ook aandacht gevraagd via een motie, te weten:

- In februari 2026 is een motie van de leden Emmerik, Taj, Aslami en Minderhoud inzake 'borging Hoofdgroenstructuur in nieuw antennebeleid' (058.26) aangenomen.
- In januari 2025 is een motie aangenomen van het lid Emmerik inzake 'onderzoek de door de TAC voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen' voor de aanleg van een tijdelijke bouwweg in het veenweidegebied. In het verlengde hiervan herkent het college het aandachtspunt van de TAC over schadelijkheid van tijdelijke bouwwegen in het landelijk gebied, maar gaat niet over het verplichten van bouwtechnieken. Wel hecht ze grote waarde aan het beschermen van waarden die in de knel komen als een dergelijke bouwweg bij hoge uitzondering noodzakelijk blijkt.

Ten aanzien van de vergunningsvrije bouwrechten zal het college met de betrokken stadsdeelbestuurders verkennen wat hierin verder nodig is. In de praktijk is namelijk gebleken dat maatwerkoplossingen goed werkbaar kunnen zijn. Ter toelichting in het algemeen: de raad heeft op 18 september 2024 het "Wijzigingsbesluit Omgevingsplan gemeente Amsterdam: Basisregeling" als (de eerste) wijziging van het omgevingsplan van de gemeente Amsterdam vastgesteld. Er wordt onder meer voorzien in het integraal voor de gehele gemeente verplaatsen van een groot aantal regels, al dan niet inhoudelijk gewijzigd, uit de zogenoemde Bruidsschat. Daarmee zijn, bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, een groot aantal regels, die voorheen landelijk geregeld waren verplaatst naar het gemeentelijke niveau. Die regels kregen een plek in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Met de eerste wijziging zijn veel van de regels verplaatst naar het permanente deel van het omgevingsplan. Daarbij ging het ook om de regels voor het vergunningsvrij mogen bouwen van bijbehorende bouwwerken (aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen) bij hoofdgebouw, waarbij het in de meeste gevallen om woningen gaat. Die regels zijn daarbij materieel ongewijzigd gebleven.

Locatiegericht: Investeren in verbetering van de groenkwaliteit (aanbeveling 3 en 6)

3. Neem bestuurlijk en financieel de regie voor de renovatie en rigoureuze vergroening van de Jaap Edenbaan.
6. Geef prioriteit aan een groenvisie voor de Tolhuistuin en stel middelen beschikbaar om deze groene parel duurzaam in te bedden in de veranderende omgeving.

De aandacht die de TAC vraagt voor het mee laten liften van verbetering van de groenkwaliteit in gebiedsontwikkelingen (Tolhuistuin) en projecten (Herontwikkeling Jaap Edenbaan) onderschrijft het college. Bij prioritering van gemeentelijke (groen)projecten zal deze aanbeveling van de TAC betrokken worden.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Steven van Weyenberg
Wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling

Bijlage: Jaarverslag TAC 2025